

**Zápis z členské schůze
Východočeské pobočky ČSO při Východočeském muzeu v Pardubicích,
dne 3. prosince 2011.**

Schůzi, která se konala v tradičních prostorách VČM, řídil a moderoval předseda pobočky Martin Fejfar. Po zahájení přivítal přibližně 50 účastníků a omluvil některé členy z jednání (K. Bejček, D. Číp, T. Diviš, K. Dohnal, M. Dusík, J. Galbavý, V. Lemberk, A. Trublová, V. Volf a S. Vránová). Program schůze tvořily dvě části. První byla tematicky zaměřena k území Bohdanečského rybníka (NPR, Evropsky významná lokalita a Ptačí oblast), ve které hovořili tři referující. Druhá část programu se skládala zejména z příspěvků členů naší pobočky ČSO.

V prvním bloku programu vystoupil Milan Růžička, který seznámil přítomné z historií ochrany Bohdanečského rybníka, s legislativními podmínkami ochrany tohoto území a způsoby péče o biotopy i celou předmětnou lokalitu. Konstatoval, že zajišťování ochrany a managementu není jednoduché, neboť předmětem ochrany jsou druhy z různých skupin organismů, které vyžadují různé podmínky ve svém prostředí pro svoji životaschopnost.

Na jeho příspěvek navázal dlouholetý činovník v ochraně i výzkumu Bohdanečského rybníka František Bárta, který shrnul poznatky zejména o současně zde vyskytujících se vybraných ptačích druzích. Poukázal například na přetrvávající problémy s výskytem prasat divokých a upozornil na význam zabezpečení a dodržování správné výšky vodní hladiny ve vztahu k zajišťování vhodných ochranných podmínek pro ptactvo. Hodnotil význam rybníka a přilehlých ploch nejen pro ptáky zde hnízdící, ale též pro migrující druhy.

S informacemi o výsledcích monitoringu ptáků v Ptačí oblasti Bohdanečský rybník poté vystoupil Kamil Čihák, který nejdříve hovořil o Ptačích oblastech na území naší republiky. Následně se zaměřil na samotnou jedinou PO vodního a mokřadního charakteru na území obou východočeských krajů, která byla zřízena výnosem z 6. prosince 2004 na rozloze přibližně 300 ha. Seznámil posluchače s metodikou i úskalím monitoringu kritériového druhu – chřástala kropenatého (*Porzana porzana*). Podle získaných výsledků monitoringu se po dobrých stavech (10 párů) v území od roku 2000 jeho populace snížila na 1-2 páry v letech 2005-2008 v závislosti na měnících se podmínkách v prostředí (především kolísání vodní hladiny a podoba porostů v hnízdním biotopu). Stav v posledních letech čítá 4-6 hnízdicích párů. Dále také nastínil situaci s dalšími ptačími druhy Přílohy I směrnice o ptácích, které v území rybníka hnízdí: bukač velký (*Botaurus stellaris*), bukáček malý (*Ixobrychus minutus*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), jeřáb popelavý (*Grus grus*), slavík modráček (*Luscinia svecica*), lejsk bělokřký (*Ficedula albicollis*) a ůhýk obecný (*Lanius collurio*).

Po bloku vystoupení referujících proběhla za zájmu členů pobočky poměrně bohatá diskuse, věnovaná především vlivu hospodaření a managementu na ptačí populace Bohdanečského rybníka.

Po přestávce se slova ujal opět Kamil Čihák, který jako zástupce sekretariátu ČSO, seznámil členy naší pobočky s obsahem činnosti ČSO v roce 2012. Hovořil například o kampaních pro veřejnost, exkurzích, volbách do výboru ČSO, příležitosti grantu, pokynech pro členy ČSO atd. Vyzdvihl též film o Josefovských loukách, jehož slavnostní premiéra se uskuteční 21. února 2012 v Josefově.

Následně vystoupil Martin Fejfar, který za výbor pobočky zhodnotil stav ve snahách zajistit územní ochranu ve prospěch ptáků na vodní nádrži Rozkoš a na mokřině Rzy u Dobříkova. V obou případech se aktuálně bude na úřadech jednat o zvolení způsobu ochrany v podobě vyhlášení ploch buď za významný krajinný prvek nebo jako tzv. přechodně chráněná plocha. V dalším svém příspěvku informoval o potřebě vytvořit přehled ptačí avifauny (se zřetelem na druhy hnízdící) na výborem zvolených nejvýznamnějších suchozemských i vodních

lokality s ornitologickým regionálním významem tak, aby výbor měl dostatečné a přesné informace pro svá jednání v rámci správních řízení v obou krajích.

Krátce pak hovořil Miloslav Hromádka o výsledcích, které přineslo sledování ptačích druhů, využívajících krmítka nejen v zimním období. Vyzval členy pobočky k získávání a zasílání svých údajů z průběhu letošní zimy.

S informacemi k dalšímu ročníku Mezinárodního sčítání vodního ptactva na našem území (14.-15.1.2012), stejně tak jako s hodnocením uplynulého ročníku IWCCZ, přijel Pavel Bergmann.

Velmi zdařilé vystoupení přednesl Petr Kafka, ve kterém posluchače seznámil s výsledky monitoringu čápa černého (*Ciconia nigra*) na území východních Čech. Výsledky celé pracovní skupiny, která se tomuto druhu věnuje zejména posledních 10 let, přinesly informace o 150 hnízdících párech, hlavně v oblasti Podkrkonoší, Broumova a Orlických hor. Petr se věnoval nejen vlastnímu monitoringu, ale uvedl i řadu příkladů praktické ochrany a pomoci čápům na hnízdištích, dále hovořil o výsledcích kroužkování (918 okroužkovaných mláďat, 276 zpětných hlášení - zejména západní a střední Evropa) a potvrdil to, že čápi černí z této části republiky využívají obě známé tahové cesty („západní“ a „východní“) do svých zimovišť.

Se zajímavou zprávou a dokumentací o letošním vyhníždění páru dudka chocholatého (*Upupa epops*) v k.ú. obce Běleč nad Orlicí na Královéhradecku přišel Jiří Zajíc. Shrnuje údaje o známých případech hnízdění dudka na Královéhradecku a apeloval na potřebu věnovat větší pozornost případnému výskytu tohoto druhu u nás v období května až června ve vhodném prostředí.

Fotografie z hnízda čápů bílých v Lázních Bohdaneč v roce 2009 (komín v lázeňském areálu) pak představil pan Otto Janoušek.

Cestopisné seznámení s ptáky, které v létě roku 2010 pozoroval na Islandu, provedl Jakub Vrána. Pro nás střeoevropany jsou z tohoto ostrova jistě poutaví například buňňáci lední (*Fulmarus glacialis*), rackové tříprstí (*Rissa tridactyla*), chaluhy velké (*Stercorarius skua*), terejové bílí (*Morus bassanus*), alkouni obecní (*Cephus grylle*), papuchalkové bělobradí (*Fratercula arctica*), kormoráni chocholatí (*Phalacrocorax aristotelis*), kajky mořské (*Somateria mollissima*), sněhule severní (*Plectrophenax nivalis*) a zejména rackové šedí (*Larus hyperboreus*) nebo kačky strakaté (*Histrionicus histrionicus*).

Na samotný závěr schůze byl členům promítnut dokument „Silva Gabreta: Jak se rodí šumavský horský les“, který lépe pomohl utvořit si představu o problematice zásahů i ochraně přírody v území NP Šumava. Dokument byl nabídnut především proto, že členové vedení ČSO se aktivně zapojili do dění v NP, kde v létě letošního roku gradoval letitý palčivý spor odborných a politických přístupů v problematice a v řešení kůrovcové kalamity v nejcennějších partiích šumavských lesů.

Zapsal Jiří Mach.